

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22
Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α004

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90΄ λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΠΕΝΤΕ (5) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **ΤΡΙΑ (3) ΜΕΡΗ**.
3. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
4. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
5. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
6. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
7. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα (1) στοιχείο της στήλης Β΄. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισσεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. μελανόμορφος ρυθμός	α. Εποχή του Χαλκού
2. ομηρικά έπη	β. Νεολιθική εποχή
3. μεταλλουργία	γ. Κλασική εποχή
4. λειτουργίες	δ. Αρχαϊκή εποχή
	ε. Ρωμαϊκή εποχή
	στ. Γεωμετρική εποχή

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» **στο τετράδιο απαντήσεών σας** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

α. Η θρησκεία των Αιγυπτίων ήταν πολυθεϊστική.

β. «Μητρόπολη» ονομαζόταν η νέα πατρίδα των αποίκων κατά τον Β΄ Ελληνικό Αποικισμό.

γ. Βασικοί αρχιτεκτονικοί ρυθμοί της Αρχαϊκής εποχής ήταν ο δωρικός και ο ιωνικός.

δ. Η δημιουργία των πόλεων-κρατών αποτέλεσε παράγοντα κρίσης του θεσμού της βασιλείας.

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

A3. Να τοποθετήσετε τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα σε χρονολογική σειρά, ξεκινώντας από το αρχαιότερο και αριθμώντας τα από το 1 μέχρι το 4. Η απάντησή σας να γραφεί **στο τετράδιο απαντήσεών σας**.

α. κατάρρευση μυκηναϊκών κέντρων

β. μινωική θαλασσοκρατία

γ. τριακοντούτεις σπονδαί

δ. Α΄ Ελληνικός Αποικισμός

(4 x 2,5 μον. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. Πόλη – κράτος (ορισμός, μία [1] θετική και μία [1] αρνητική σημασία του θεσμού, ένα [1] παράδειγμα πόλης-κράτους)

(5 μονάδες)

β. Επανάσταση του Ονήσιλου (χρονική τοποθέτηση/ εποχή, αφορμή, δύο [2] αίτια, αποτέλεσμα)

(5 μονάδες)

B2. Σε κείμενο 80-100 λέξεων να παρουσιάσετε την εξέλιξη της γραφής στην αρχαία Ελλάδα από την Εποχή του Χαλκού μέχρι και τη Γεωμετρική εποχή. Στο κείμενό σας να εντάσσονται λειτουργικά οι πιο κάτω όροι:

δίσκος της Φαιστού, γραμμικά σύμβολα, αποκρυπτογράφηση – ελληνικότητα, φοινικικό αλφάβητο

(11 μονάδες)

B3. «*Η κρίση που προέκυψε στα τέλη της Ομηρικής εποχής αντιμετωπίστηκε από τα μέσα του 8^{ου} αι. π.Χ. με τον Β΄ Ελληνικό Αποικισμό*».

Σε κείμενο 80 -100 λέξεων να παρουσιάσετε **τρία (3)** αίτια και **τρεις (3)** συνέπειες του Β΄ Ελληνικού Αποικισμού. Στη συνέχεια να αναφέρετε **δύο (2)** περιοχές εξάπλωσης των Ελλήνων κατά τον εν λόγω αποικισμό.

(14 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις.

Προσοχή:

Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και με άλλα ιστορικά γεγονότα/ στοιχεία.

Γ1.

Παράθεμα Ι

Από το 1400 π.Χ., και ιδίως μετά την τελική καταστροφή της Κνωσού, οι σχέσεις των Μυκηναίων με την Κύπρο γίνονται όλο και πυκνότερες. Έχοντας ανάγκη χαλκού και θέλοντας να εκμεταλλευτούν τις ευκολίες που προσέφεραν τα λιμάνια του νησιού για το εμπόριο με την Αίγυπτο

και τη Συρία – Παλαιστίνη, οι Αχαιοί άρχισαν να εγκαθίστανται ειρηνικά, ως πράκτορες και συνέταιροι, στις παραλιακές πόλεις των νοτίων και ανατολικών ακτών του νησιού. [...] Η (μεγάλη) τοπική παραγωγή μυκηναϊκών τεχνουργημάτων [...] δείχνει ότι οι Αχαιοί έμποροι, βιοτέχνες και καλλιτέχνες είχαν εγκατασταθεί στο νησί σε σημαντικούς αριθμούς, ζώντας και εργαζόμενοι ως ευπρόσδεκτοι ξένοι μέσα σε ένα περιβάλλον που αναγνωρίζει την προσφορά τους, εκτιμούσε τα έργα τους και διευκόλυνε τις δραστηριότητές τους. Από τη συνεργασία αυτή η Κύπρος είχε πολλά να επωφεληθεί. Ο 14^{ος} και 13^{ος} αιώνας π.Χ. ήταν η περίοδος της μεγάλης αυξήσεως και επεκτάσεως του μυκηναϊκού πολιτισμού, που είχε εισδύσει παντού και είχε φτάσει να ασκεί διεθνή, για την εποχή εκείνη, επιρροή, τα χρόνια της λεγόμενης Μυκηναϊκής Κοινής.

Ιακωβίδης, Σπ. (1992). *Οι Αχαιοί στην Κύπρο. Μαρτυρίες και θεωρίες*.
Λευκωσία: Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου, σελ 12-13

Παράθεμα II

Αρκαδικός θεός Απόλλων Κεραιάτης
Κύπρος, 12^{ος} αι. π.Χ. Λευκωσία,
Κυπριακό Μουσείο

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους. (1970).
Προϊστορία και πρωτοϊστορία, τόμος Α,
Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών Α. Ε., σελ. 348.

Παράθεμα III

Μυκηναϊκός κρατήρας
Πρώτο μισό 13^{ου} αι. π.Χ.
Λευκωσία – Αγία Παρασκευή

Karageorgis, V., Mertens, R. J. & Rose,
M.E. (Edit.). (2000) *Αρχαία κυπριακή
τέχνη, Συλλογή Censola*. New York: The
Metropolitan Museum of Art. New York,
σελ. 49.

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα (I, II, III) και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να δηλώσετε, αν το παράθεμα I είναι πρωτογενής ή δευτερογενής πηγή, και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(4 μονάδες)

β. Με βάση το παράθεμα I, να γράψετε **δύο (2)** λόγους για τους οποίους οι Μυκηναίοι επιδίωξαν να εγκατασταθούν στην Κύπρο.

(6 μονάδες)

γ. Με βάση τις εικόνες των παραθεμάτων II και III, να τεκμηριώσετε με **δύο (2)** αναφορές στη θρησκεία και **δύο (2)** αναφορές στην κεραμική ότι ο κρητομυκηναϊκός πολιτισμός επέδρασε στον πολιτισμό της Κύπρου.

(8 μονάδες)

Γ2.

Οι Αθηναίοι ανέλαβαν, έτσι, την αρχηγία με τη θέληση των συμμάχων εξαιτίας της έχθρας τους εναντίον του Πausανία. Ορισαν ποιοι από τους συμμάχους έπρεπε να συνεισφέρουν χρήματα και ποιοι να προμηθεύουν καράβια για την αντιμετώπιση των βαρβάρων. Σκοπός, έλεγαν, ήταν να λεηλατήσουν τις κτήσεις του Βασιλέως, αντίποινα για τα όσα είχαν πάθει. Για πρώτη φορά τότε οι Αθηναίοι διόρισαν Ελληνοταμίες που πηγαίνουν και εισπράτταν τον φόρο. Έτσι ονομάστηκε, τότε, η εισφορά. Το ύψος του πρώτου φόρου που ορίστηκε ήταν τετρακόσια εξήντα τάλαντα, ταμείο ήταν η Δήλος και οι συνελεύσεις της συμμαχίας γίνονταν στον Ναό.

Αλλά στο διάστημα μεταξύ του μηδικού και του πελοποννησιακού πολέμου, οι Αθηναίοι, οι οποίοι στην αρχή ασκούσαν την ηγεμονία τους επάνω σε ισότιμους συμμάχους κι έπαιρναν αποφάσεις σε κοινά συμβούλια, σημείωσαν πολλή πρόοδο και στα πολεμικά και στην διακυβέρνησή τους, αναλαμβάνοντας δράση είτε εναντίον των Μήδων είτε εναντίον των συμμάχων τους που αποστατούσαν είτε εναντίον των Πελοποννησίων εκείνων που βοηθούσαν τις αποστασίες.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ - *Ίστορίαι* (1.96.1-1.97.2)

Θουκυδίδου Ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου, (μτφρ Α.Σ. Βλάχος. 2008), Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της "Εστίας" Ι.Δ. Κολλάρου & Σίας Α.Ε. Ανακτήθηκε στις 29/12/21 από:

https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/library/browse.html?text_id=73&page=30

Αφού μελετήσετε με προσοχή το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Με βάση το παράθεμα, να παρουσιάσετε **(i)** τον σκοπό της Δηλιακής συμμαχίας, σύμφωνα με τους Αθηναίους, και **(ii) τρία (3)** στοιχεία για τον τρόπο οργάνωσής της.

(9 μονάδες)

β. Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τις συνθήκες μετατροπής της Δηλιακής συμμαχίας σε ηγεμονία, αναφέροντας **τρία (3)** στοιχεία.

(6 μονάδες)

γ. Να ονομάσετε **μια (1)** σύγχρονη διεθνή «συμμαχία» χωρών.

(2 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ